

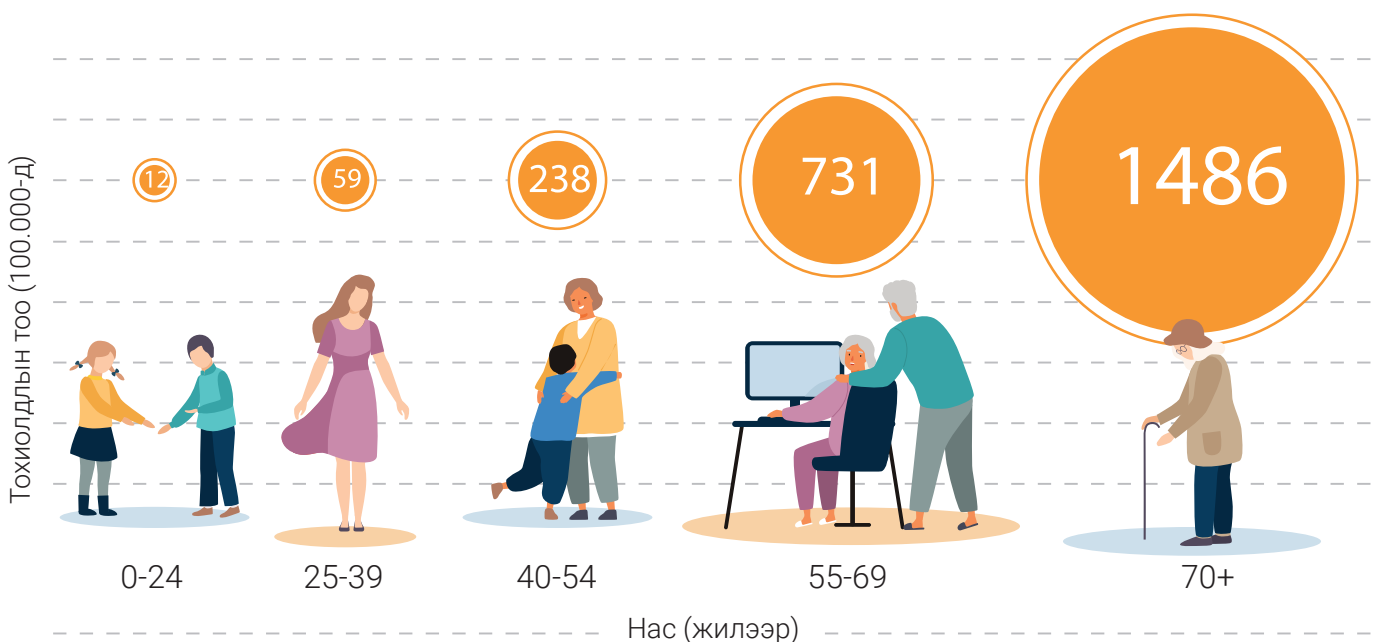

НАСЖИЛТ БА ХАВДРЫН АСУУДАЛ:

БИД ЮУ ХИЙХ ВЭ?

Хорт хавдар нь дэлхийн хэмжээнд нас баралтын 2 дах шалтгаан болохын хувьд нийгмийн эрүүл мэндийн гол тулгамдсан асуудал болж байна. Хүн амын дундаж наслалт нэмэгдэхийн хирээр хавдрын өвчлөл нэмэгдэх эрсдэлтэй байдаг. Дэлхий дахинаа хавдрын бүх шинэ тохиолдлын 50-аас илүү хувь хавдрын нас баралтын 70 хувь нь 65-аас дээш насны хүмүүсийн дунд энэ бүлэгт тохиолдож байна.

2040 он гэхэд хавдрын өвчлөлийн тоо 2 дахин нэмэгдэж 29,5 сая хүн хавдраар оношлогдох төлөвтэй байна. Ийм учраас улс орнуудын Засгийн газруудын өмнө хавдартай өндөр настнуудад тулгамдаж буй асуудлуудыг цаг алдалгүй шийдвэрлэх шаардлага тулгарч байна.

Эх үүсвэр: GLOBOCAN 2018.

Монгол улсын хүн амын дунд 2021 онд 5981 хорт хавдрын шинэ тохиолдол бүртгэгдэж, хорт хавдрын 38% нь 65-аас дээш насныханд тохиолдож байна. Зонхилох байрлалын хавдрын бүтцэд элэгний хорт хавдар 32%, ходоодны хорт хавдар 16%, гуурсан хоолойн хорт хавдар 7,5%, улаан хоолойн хорт хавдар 5,6%, умайн хүзүүний хорт хавдар 5,2%-ийг тус тус эзэлж байна.

Манай улсад эрт илрүүлэг үзлэгийн хувьд умайн хүзүү болон хөхний хавдрын эрт илрүүлэгт 30-60 нас, элэгний хавдрын эрт илрүүлэгт 40-65 насны зорилтот бүлгийг хамруулахаар насны хязгаар заасан байдаг.

Хавдрын Үндэсний Зөвлөл НҮТББ-аас 2022 онд 60-аас дээш насныхны дунд явуулсан ярилцлага судалгааны үр дүн

- **Хожуу оношилгоо:** Хавдрын эрт үеийн шинж тэмдгийг насжилттай холбоотой бусад өвчин, эмгэгтэй андуурч, хугацаа алдаж оношилж байгаа нь эмчилгээний үр дүнд сөргөөр нөлөөлж байна.
- **Эрт илрүүлэг хамрагдах хязгаарлагдмал боломж:** Эрт илрүүлэг үзлэгт нас заадаг тул 60-аас дээш насны хүмүүс орхигддог. Ковидын нөхцөл байдал, эрт илрүүлэгт хамрагдах эмнэлгийн очер дугаар, хүлээгдэлтэй холбоотой сүүлийн 3 жилийн байдлаар судалгаанд оролцогчдын 68% эрт илрүүлэгт хамрагдаагүй байна.
- **Тусламж үйлчилгээний хязгаарлагдмал байдал:** Оролцогчдын 76%-д эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ авахад хүндрэлтэй байсан байна. Орон нутагт хавдрын ихэнх эмчилгээ хийгддэггүй, эмч нарын чадавхи сул тул Улаанбаатар хот руу тусламж үйлчилгээ авахаар асран хамгаалагчтай хамт ирэх, эмнэлгийн дугаар авахаар удаан хугацаанд хүлээх, эм тарианы олдохгүй байх, өндөр настай хүн удаан хугацаанд дугаарлан хүлээх зэрэг олон хүндрэл үүсдэг байна.
- **Нөхөн сэргээх тусламж авч чадахгүй байдал:** Оролцогчдын 64% нь хавдрын эмчилгээний дараа нөхөн сэргээх тусламж үйлчилгээнд хамрагдах боломжгүй гэсэн байна.
- **Нийгмийн асуудлууд:** Оролцогчдын 98%-д олон дахин хот руу эмчилгээнд ирэх замын зардал, хотод удаан байхад санхүүгийн хувьд хүндрэлтэй байдаг байна.

Зөвлөмж

Хавдартай өндөр настнуудын эмчилгээ, оношилгоо, амьдралын чанарыг сайжруулахад шийдвэр гаргагч нар дараах асуудлуудад анхаарах шаардлагатай байна.

Халдварт бус өвчинтэй тэмцэх үндэсний хөтөлбөр болон хавдрын эсрэг арга хэмжээг хэрэгжүүлэх цйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд өндөр настнуудын асуудлыг тусгайлан тусгах

Өндөр настай хавдартай өвчтөнд үзүүлэх тусламж үйлчилгээг сайжруулахад олон мэргэжлийн багийн хамтарсан үзлэгийг нэвтрүүлэх

Насжилтын чиглэлээр мэргэжсэн хавдрын эмч нарыг үе шаттайгаар бэлдэх, орон нутгийн эмч нарын чадавхийг нэмэгдүүлэх

Өвчтөн төвтэй дэмжлэгт үйлчилгээ, нөхөн сэргээх тусламж үйлчилгээг нэмэгдүүлэх, нийгмийн асуудлуудыг шийдвэрлэх замаар амьдралын чанарыг сайжруулах.

Хавдрын эрт илрүүлэгт насны хязгаар заахгүйгээр жигд хүртээмжтэй хамруулахад анхаарах

